

hans Andragende. I Anledning af hans Andragende om atter at faa Arbejde paa Holmen, henvises han til at søge saadant hos vedkommende paa Værftet, da Ministeriet ikke har med Antagelse af Arbejdere der at gøre.

Udvalget gør ingen Indstilling.

52. Fra Forstandere og Lærere ved danske Landbrugsstoler om Understøttelse til disse Stoler. (Indbragt den 22de November 1890 af Folketingsmanden fra Præstø Amts 6te Valgkreds, Bojsen.)

Andragerne bemærke, at da Udsigterne til, at et særligt Lovforslag om Understøttelse af Landbrugsstoler kan gennemføres, synes meget usikre, tør det vistnok siges at være et berettiget Krav, at der, indtil et saadant Lovforslag bliver til Lov, hved Landbrugsstolerne en Understøttelse ved særlige Bevillinger paa Finansloven. De anstille en Sammenligning mellem de store Beløb, der bevilges de tekniske Stoler i Kjøbenhavn og Købstæderne, for indeværende Finansaar 125,000 Kr., foruden betydelige Tilskud til Opførelse af nye Skolebygninger, og den liden Andel af Høststolebevillingen paa nogle faa Tusinde Kr., der bliver Landbrugsstolerne til Del, og det endda kun, for faa vidt de ogsaa meddele Undervisning i de almindelige Fag. Dette Misforhold mene Andragerne, der er Opfordring til snarest muligt at raade Bod paa, især fordi Landbrugsstolernes Driftsudgifter forholdsvis ere meget større end de tekniske Skolers. Medens disse, nemlig kunne nøjes med Time-lærere, der have deres Hovedhverv uden for Skolen, maa disse i de egentlige Hovedfag have faste Lærere, der ikke kunne skaffe sig andet Erhverv i Forbindelse med Lærervirksomheden, og Udgifterne til Lærerlønninger blive derfor forholdsvis mindre ved de tekniske Stoler end ved Landbrugsstolerne. Det anføres, at, medens en teknisk Skole paa Sjælland med 100 Elever, fordelt i 5 Klasser, kun har haft en Udgift paa lidt over 1,650 Kr. til Lærerlønninger, vilde en Landbrugsstole med et lignende Antal Elever, fordelt i 2 Afdelinger, behøve 5 faste Lærere og til Lønninger for disse mindst 5 Gange faa meget. Trods de gunstige økonomiske Vilkaar, hvorunder de tekniske Stoler virke, erholde de en meget betydelig Understøttelse af Staten, medens Landbrugsstolerne hidtil have maattet hjælpe sig selv. Den nævnte tekniske Skole har saaledes et Ar i Statsunderstøttelse faaet til Skolens Drift 1,325 Kr. og til Stolemateriel 100 Kr., altsaa paa et Par Hundrede Kroner nær sin hele Udgift til Lærerlønninger. Skulde en Landbrugsstole med 80—100 Elever stilles lige faa gunstigt, maatte Staten yde den et Tilskud paa mindst 7,000 Kr. Der fremhæves fremdeles i Andragendet Forskellen i de Offre, som de tvende Slags Skolers Elever maa bringe, for at faa Del i den Fagundervisning, de have Brug for i deres praktiske Virksomhed. I de tekniske Stoler er saaledes Undervisningen enten gratis eller Betalingen derfor faa lav, at Udgiften er for intet at regne; i Landbrugsstolerne betales Undervisningen derimod i Reglen med 15 Kr. maanedlig, og selv med faa høje Skolepenge har man vanskeligt ved at holde de fornødne Lærerkrafter. Dernæst kunne Eleverne i de tekniske Stoler deltage i Undervisningen, samtidig med, at de passe deres Haandværk, og da de i Reglen have Kost og Bolig i Hjemmet eller hos Læremesteren, ville de som oftest kunne følge Undervisningen uden noget Offer af Betydning. Det overvejende Flertal af Elever i en Landbrugsstole maa derimod foruden de forholdsvis høje Skolepenge betale for Kost og Logis og endda tillige afholde ikke ubetydelige Rejsseudgifter. Opholdet ved en Landbrugsstole vil derfor gennemsnitlig koste hver Elev 57 Kr. om Maanedet. Andragerne mene derfor, at der burde tiltaas helt uformuende Elever 30—35 Kr. og i mindre Grad trængende 20—25 Kr. om Maanedet. Det bemærkes i saa Henseende, at det ikke blot er Tjenestekarle og helt uformuende Husmandsønner, som trænge til Understøttelse, men at et meget stort Antal Gaardmænds Sønner afholdes fra at søge ordentlig Uddannelse, fordi de ikke have Kaad dertil. Endelig henvises til en i 1854 fremlagt Betænkning ved Landmandsforsamlingen i Flensborg, hvori gøres gældende, at der bør tænkes paa Midler til at udbrede landøkonomiske Kundskaber til de mindre Landejendomsbesiddere eller den egentlige Bondestand, at Stoler, hvor Bøndernes Sønner kunne faa Undervisning, passende for deres tilkommende Stilling, bør søges oprettede, men at Staten dog bør overlade Oprettelsen af saadanne Stoler til private, for at det kan vise sig, om der i Befolkningen er Trang til dem, og at, hvor en saadan Trang har givet sig et praktisk Udslag i Befolkningens Vilghed til at bringe Offre, der da ogsaa fra Statens Side ydes en betydelig Understøttelse